

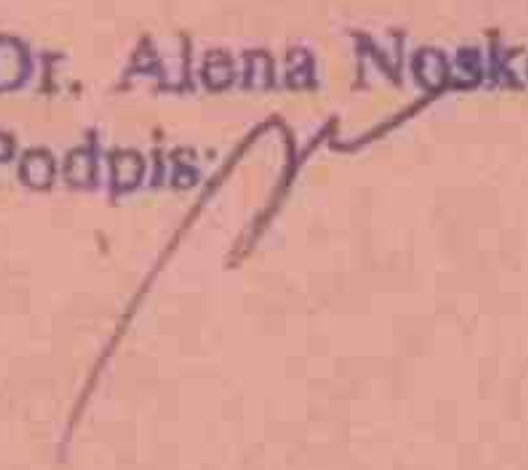
STÁTNÍ ÚSTŘEDNÍ ARCHIV v Praze

ZRUŠEN STUPĚŇ UTAJENÍ

Důvod: 490/2000-NB4/80

PhDr. Alena Nosková

Podpis: 4.2.02

Podpis:

TAJNÉ

Výtisk číslo: 25

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE

49

Č. j.: inf. /03224/ 49
Počet listů: 17
Počet výtisků: 27
Den vydání: 10. listopadu 1988

OBSAH

Informace o politické situaci v krajích k 9. listopadu 1988

Podle zpráv krajských /městských/ výborů strany měl pozitivní vliv na celou situaci v krajích důstojný průběh oslav 70. výročí vzniku samostatného Československa. V ohlasech jsou jednoznačně odsuzovány provokační akce nepřátelských a protisocialistických živlů a vyslovován souhlas s rozhodným zásahem pořádkových sil. Svědčí o tom i dopisy, které došly ústřednímu výboru KSČ z různých shromáždění komunistů i bezpartijních. Z pracovních kolektivů Škody Plzeň /Západočeský kraj/ je v souvislosti se vzpomínkami na T. G. Masaryka důrazně připomínáno, že za jeho vlády bylo čtyřicetkrát stříleno do dělníků.

Z hodnocení, názorové hladiny obyvatelstva krajskými /městskými/ výbory strany vyplývá, že stále větší počet občanů se zajímá o současný hospodářsko společenský vývoj. V řadě míst jsou názory silně ovlivňovány přetrvávajícími problémy a nedostatky ve výrobě a na vnitřním trhu. Po 10. zasedání ÚV KSČ jsou očekávány výrazné změny.

V okresech Plzeň-město, Karlovy Vary, Klatovy a Plzeň-sever /Západočeský kraj/ jsou v některých místech vznášeny dotazy na další zařazení těch ministrů, kteří byli uvolněni z funkcí. Zároveň některé orgány a organizace signalizují, že mezi širokou veřejností se šíří názory, že soudruzi Štrougal, Vajnar, Chňoupek a Himlová jsou údajně nelegálně mimo území ČSSR. Je požadováno objasnění těchto otázek. Podobné názory se vyskytly v Pardubicích /Východočeský kraj/ i v dalších krajích.

Širokou veřejnost zaujalo vystoupení předsedy vlády ČSSR s. Adamce s prohlášením vlády na zasedání Federálního shromáždění, zejména pro jeho věcnost, srozumitelnost a reálné hodnocení skutečného stavu v naší zemi. Potvrzují to četné diskuse v ranních spojích do zaměstnání, názory vyjadřované mezi bezpartijními a komunisty na pracovištích.

Například v Uničovských strojírnách, Moravii, Univerzitě Palackého, Sigmě Lutín v okrese Olomouc /Severomoravský kraj/ vyjadřují svoje názory i občané, kteří se dříve chovali odmítavě nebo zdrženlivě a kladně hodnotí, že nová vláda věcně, otevřeně hovoří nejen o problémech, dlouhodobých nedostatcích, ale konkrétně formuluje východiska v časové rozsahu, kdy se budou nahromaděné nedostatky řešit. Ve 120 vyjádřeních dělníků a technicko-hospodářských pracovníků je kladně hodnoceno, že se urychluje proces přestavby, zavádění zákonů a ekonomických nástrojů o jeden rok. Pozitivně je reagováno na odhodlání k zavedení pořádku do všech oblastí společenského a veřejného života, i na to, že se rozhodněji bude vystupovat proti rušivým jevům, nezaslouženým výhodám části občanů, usilovat o zlepšení kázně, řízení na všech stupních.

Většina občanů porovnává vystoupení s. Adamce s dřívějšími prohlášeními vlád a kladně hodnotí, že se oprostil od teoretizování, nezastíral nedostatky, ani je nezveličoval a osobně jako předseda vlády vyjádřil vysokou odpovědnost vlády za konkrétní plnění závěrů 7., 9. a 10. zasedání ÚV KSČ, a že přitom nezkłame pracující. Z celkového prohlášení je nejživěji reagováno na jednoznačné a srozumitelné stanovisko k vývoji cenové politiky, zaměřené na stabilizaci cen. Kladné ohlasy jsou především z dělnických kolektivů z devíti strojírenských závodů, čtyř JZD a mezi značným počtem dělníků - důchodců. Pozitivní ohlasy jsou také na pasáž, ve které s. Adamec hovořil o metodách a formách práce, kdy členové vlády, ministři, budou informovat širokou veřejnost o činnosti resortů. Stranické organizace v okrese Olomouc využívají zveřejněného Programového prohlášení vlády ČSSR k masové politické a agitační práci.

Stranické orgány a organizace soustřeďují v současné době úsilí na zabezpečování závěrů 10. zasedání ÚV KSČ ve vlastních podmínkách. Dosavadní zkušenosti z jednání stranických orgánů, členských schůzí, porad, aktivů s funkcionáři, členy MěV a CZV KSČ, ideologických konferencí, seminářů lektorů a propagandistů potvrzují značný zájem o obsah uvedeného zasedání.

Okresní výbor KSČ Olomouc /Severomoravský kraj/ v informaci uvádí, že 10. zasedání ÚV KSČ rozptýlilo obavy některých komunistů, zda se neustoupí od ekonomické reformy jako již několikrát v minulosti, z čehož pramenila i jejich váhavost, vyčkávání a pasivita. Oceňováno je, že zasedání ÚV KSČ zdůraznilo potřebu urychlení tempa přestavby hospodářského mechanismu. Vytýčené úkoly budou v tomto okrese projednány na výborových a členských schůzích v měsíci listopadu. Na pomoc základním organizacím je delegováno 111 členů okresního výboru KSČ a okresní - kontrolní a revizní komise KSČ, 38 politických pracovníků, 211 členů MěV a CZV KSČ a 614 aktivistů OV KSČ. Jejich posláním je zabezpečit všestrannou informovanost členské základny a podílet se na vypracování účinných opatření směřujících ke komplexnímu zkvalitnění ideologické a masové politické práce v podmínkách ZO KSČ. Zasedání OV KSČ k ideologickým otázkám se uskuteční v měsíci lednu 1989. Dne 3. 11. 1988 konal okresní výbor čtyři celodenní porady funkcionářů za účasti komunistů - hospodářských pracovníků, funkcionářů národních výborů a společenských organizací sdružených v Národní frontě /celkem 840 přítomných/, na nichž sjednotil postup k hlubšímu poznání a důsledné realizaci závěrů 10. zasedání ÚV KSČ v rámci jeho působnosti.

Rovněž v okrese Považská Bystrica /Středoslovenský kraj/ připravují projednání závěrů 10. zasedání ÚV KSČ na členských schůzích ZO KSS v měsíci listopadu. Zkušenosti z provedené prověrky úrovně ideologické práce ve 100 organizacích využijí při jednání OV KSS v měsíci prosinci. Podobně připravují zasedání na OV KSS Prešov /Východoslovenský kraj/, kde k průzkumu názorů ve všech organizacích využijí dotazníků.

Jihočeský KV KSČ v informaci konstatuje, že se v řadě ZO KSČ nenaplnil záměr ústředního výboru KSČ, aby organizace bezprostředně reagovaly na výsledky zasedání ústředního výboru. Mnohé vyčkávají, až přijaté závěry rozpracují okresní výbory strany. Podobně tomu je i v dalších krajích. V této souvislosti věnuje jihočeský KV KSČ i okresní výbory mimořádnou pozornost jednání ideologických konferencí, které jsou připravovány na

úrovni CZV, MěV KSČ a dalších rozhodujících stranických organizací.

V Západočeském kraji probíhá na úrovni ZO KSČ proces mobilizace stranických řad se zaměřením na prosazování nových forem a metod stranické práce při realizaci závěrů posledních zasedání ÚV KSČ. Začínají se projevovat vyšší nároky na činnost každého komunisty. Další členské schůze jsou zaměřovány na skládání účtů výborů ZO KSČ /Kozak Klatovy, Silnice Nepomuk, Škoda Blovice, Státní lesy Františkovy Lázně a další/. Poznatky OV KSČ Rokycany ukazují, že v části základních organizací se však závěry, například 9. zasedání ÚV KSČ, nepromítly do konkrétní práce. Stále se nedaří odlišit metody řízení a obsah členských schůzí od výrobních porad. Styl práce se podstatně nezměnil a plnění úkolů bylo vyhodnocováno formálně. V okresech Tachov a Plzeň-město proběhlo skládání účtů nomenklaturních kádrů ve značné části ZO KSČ bez diskuse a připomínek komunistů členské základny.

Krajské /městské/ výbory strany ve zprávách uvádějí své poznatky z postupu přestavby hospodářského mechanismu po schválení zákonů o státním podniku a zemědělském družstevnictví. Shodují se v tom, že většina pracujících je pro přestavbu, požadují však vytvoření podmínek v organizačním a materiálně technickém zabezpečení. Nezřídka se vyskytují i skeptické názory na její tempo, uplatňování záměrů, kádrové zajištění. Lidé vyslovují obavy, že podnikatelská samostatnost může přerůst v živelnost a prohloubit problémy na vnitřním trhu. Přetrvávající nedostatky například v dodavatelsko-odběratelských vztazích, zásobování vnitřního trhu a službách do jisté míry oslabují důvěru v úspěšnost přestavby.

Jihomoravský KV KSČ upozorňuje, že celý proces objasňování smyslu přestavby a experimentálního ověřování nového hospodářského mechanismu v podmínkách podniků byl nepříznivě ovlivněn pozdním předáním základních pravidel experimentu. Na zasedání předsednictva OV KSČ v Jihlavě při projednávání informace o zkušenostech z komplexního experimentu a ustavení státního podniku /Crystalex/ v závodě Sklářny Bohemia Antonínův Důl upozornili jeho zástupci, že zájem pracujících o přestavbu vyvolaný vstupem

do experimentu po ustavení státního podniku upadá. V nezaložení samostatného státního podniku Sklářny Bohemia vidí určité zklamání, krok zpět. Uvedli, že v Crystalexu prakticky zůstalo třístupňové řízení, jen se "přemalovala firma". Vedení státního podniku nemá zájem o ustavování samosprávných orgánů pracovních kolektivů ve vnitropodnikových jednotkách, ty které vznikly v průběhu experimentu chce likvidovat.

Na problémy při realizaci přestavby poukazuje i MěV KSS Bratislava. Pracující, ale i stranické organizace působící v oblasti telekomunikací a spojů vyslovují nesouhlas s návrhem na ustavení společného státního podniku Ústřední ředitelství spojů. Na členské schůzi ZO KSS Správa dálkových kabelů konstatovali, že nikdo kompetentní neinformoval stranickou ani odborovou organizaci o tom, proč byl zamítnut návrh na ustavení samostatného státního podniku. Nespokojenost s postupem zakladatele - ministerstva zdravotnictví a sociální péče SSR vyslovili komunisté na generálním ředitelství Slovakoterma. Návrh ustavit státní podnik Československé státní lázně se sídlem v Piešťanech považují za nedostatečně propracovaný, nepodíleli se na něm odborníci, nebyly zohledněny zkušenosti z celé ČSSR.

Východočeský krajský výbor KSČ v informaci uvádí, že adaptace lidí na nové podmínky je pomalá. Současné období vyžaduje soustavnou politickou a výchovnou práci. Experiment ukázal nedostatky v kádrové práci, v řadě organizací nejsou připraveny kádrové rezervy schopné nahradit ty, kdo se novým podmínkám nebudou chtít přizpůsobit.

Značnou pozornost krajské /městské/ výbory strany ve zprávách věnují přípravě a průběhu voleb rad pracovních kolektivů, ředitelů státních podniků a stranických výborů. Shodně upozorňují na snahy zakladatelů předkládat pouze jednoho kandidáta na funkci ředitele státního podniku /ke změně stavu došlo až po zásahu stranických orgánů/ a volit co nejmenší počet delegátů na shromáždění pracujících. Například ve Východočeském kraji přes doporučení oddělení krajského a okresních výborů KSČ zajistit vyšší počet delegátů na shromáždění pracujících byla tato otázka v některých podnicích podceněna.

Městský výbor KSS Bratislava uvádí, že nejsložitější situace se vytváří tam, kde se neplní úkoly plánu, stranické organizace nevěnují dostatečnou pozornost politické situaci a podceňují masovou politickou práci. Dokladem je průběh voleb ředitele ve státním podniku Elektromont Bratislava, kde ani jeden ze dvou kandidátů nezískal nadpoloviční většinu hlasů. Přitom ze 113 delegátů 33 škrtnulo oba navrhované delegáty. Pozitivně naopak hodnotí přístup CZV KSS v Hydrostavu, který schválil dokument sjednocující postup všech ZO KSS a určující úkoly všem komunistům při ustavení státního podniku.

Městský výbor KSČ Praha poukazuje na nezájem některých schopných lidí kandidovat na funkci ředitele státního podniku nebo člena rady pracovního kolektivu. Obávají se rizika, ztráty autority, škodolibosti spolupracovníků v případě, že by nebyli zvoleni. Dále uvádí, že v některých případech se zdůrazňuje úloha rad pracovních kolektivů především jako obhájce zájmů pracujících. Opomíjí se jejich spoluodpovědnost za efektivní hospodaření podniku, za sladění podnikových a celospolečenských zájmů, za důsledné uplatňování zákona o státním podniku.

Západoslovenský KV KSS upozorňuje, že při volbách se vyskytuje dvoukolejnost - zakladatelé i orgány a organizace ROH jdou svojí cestou. Není zájem kandidovat na funkci ředitele tam, kde je schopný dosavadní ředitel. Málo se využívá možností vypsání konkursu na funkci ředitele státního podniku.

Stranické orgány navrhují uplatňovat zásadu, že ti kandidáti na funkci ředitele, kteří nebudou zvoleni, najdou uplatnění v odpovídajících funkcích ve vedení státního podniku.

Východočeský KV KSČ v informaci konstatuje, že v důsledku podcenění organizační přípravy a průběhu voleb nebyli v Kablu Vrchlabí /okres Trutnov/ do rady pracovního kolektivu zvoleni komunisté, na Státním statku Vysoké nad Jizerou /okres Semily/ nebyl do rady zvolen člen OV KSČ. Poznatky z podniků, kde nebyli zvoleni stávající ředitelé, ukazují na jejich nedostatky v přístupech k lidem, nepřesvědčivé řízení organizace. Svoji úlohu politicky nezvládli i někteří zástupci zakladatelů, nedokázali se orientovat ve složitých situacích, volili nevhodné úřed-

nické přístupy - například v Kaře Trutnov, Kovopolu Police nad Metují, Strojtexu Dvůr Králové nad Labem, Kovofiniši Ledeč nad Sázavou, Elektro-Praga Hlinsko v Čechách.

Volby stranických výborů probíhají bez závažnějších problémů. Z poznatků východočeského KV KSČ vyplývá, že do nich jsou zpravidla voleni předsedové jednotlivých ZO KSČ v rámci podniku. To ovlivňuje sociální složení stranických výborů v neprospěch dělníků. V Západoslovenském kraji zazněly připomínky v tom smyslu, že se vytváří další stranický orgán, hovoří se i o tom, že stranické výbory znamenají dvoukolejnost v řízení stranických organizací.

- Při přípravě plánů na rok 1989 se projevují staré přístupy - mechanické rozepisování úkolů, které nejsou v jednotlivých částech plánů provázány, nadále se používá indexové metody. Například rozpis plánu na rok 1989 pro Západočeské dřevařské závody Mariánské Lázně /Západočeský kraj/ je z hlediska tvorby zisku nereálný - index 1989/1988 je 130 procent.

V části podniků ve Východočeském kraji je snaha přijmout vyšší úkoly, zejména v oblasti výroby oproti rozpisu plánu, například v Chemku Strážske, zvýšení dodávek pro vnitřní trh /Chemosvit Svit/. V řadě podniků však opět přetrvávají požadavky na zvýšení stavu pracovníků, snížení úkolů v oblasti kvality. Přesto plán na rok 1989 zabezpečuje v kraji značnou dynamiku růstu upravených vlastních výkonů a zisku.

Krajské /městské/ výbory strany ve zprávách zdůrazňují, že k úspěšnému rozběhu a zejména plnému uplatnění nového hospodářského mechanismu je nutné odstranit některé dosud platné předpisy, přežívající přístupy centrálních orgánů, kdy k řízení státních podniků přistupují starými metodami. Je třeba vyjasnit některé otázky odvodů, důležitých investic, diferencovat při zakládání dalších státních podniků, neboť existují rozdílné a specifické podmínky, s nimiž do samostatného hospodaření podniky vstupují.

V zemědělských podnicích je pozornost zaměřena na zabezpečení podzimních prací - dokončuje se sklizeň zeleniny, kukuřice a cukrovky, probíhá zimní orba. Dosahované výsledky potvrzují, že nebude dosaženo plánovaných hektarových výnosů cukrové řepy.

Například v okrese Gottwaldov /Jihomoravský kraj/ ukazují poslední odhady, že nákup cukrovky bude splněn zhruba na 90 procent, ve Východočeském kraji jen na 58 procent. Úspěšně proběhlo setí ozimů. Řada zemědělských podniků si vytvořila potřebné rezervy osetím větší výměry než stanovil plán. Například v okrese Český Krumlov /Jihočeský kraj/ zaseli navíc ozimou pšenici na ploše 800 ha, v okrese Považská Bystrica /Středoslovenský kraj/ překročili plán setí obilovin o 5 procent.

Náporovou hladinu v zemědělských podnicích negativně ovlivňuje nedostatek motorové nafty. Z tohoto důvodu například přerušil - Státní statek Pardubice /Východočeský kraj/ zimní orbu. Zemědělci kraje poukazují na základě zkušeností z minulého roku na nebezpečí, že pozdní vykrytí potřeby povede k vyšší měrné spotřebě motorové nafty. V souvislosti s jejím opakovaným deficitem se hovoří o nedostatkách v plánovací činnosti. Poukazuje se na to, že chybí mechanizace. Resort strojírenství nezabezpečuje výrobu strojů s vysokými výkony a nízkou spotřebou pohonných hmot. V odštěpných závodech Frymburk a Dolní Dvořiště Státního statku Šumava /Jihočeský kraj/ upozorňují, že nebyla zohledněna vyšší spotřeba vyvolaná překročením výroby obilovin, zaoráním části ozimů a novým osevem takto uvolněných ploch. Na okrese Frýdek-Místek /Severomoravský kraj/, ale i jinde, došlo k vyšší spotřebě nafty vlivem suchého počasí. V jeho důsledku bylo nutno opakovat některé operace /drcení hrud apod./. Zemědělci tohoto okresu kritizují, že za nákup nafty nad stanovené limity musí platit čtyřnásobně vyšší ceny.

Obdobné stanovisko zaujímají i zemědělci Jihočeského kraje. Za překročení limitu o požadovaných 4 063 tun nafty by museli zaplatit navíc sankční poplatek 10,4 milionů Kčs s přímým dopadem do ekonomiky podniků. Průzkum provedený u vedoucích hospodářských pracovníků v okrese Jindřichův Hradec ukázal, že naftu za 22,-Kčs za litr nenakoupí ani v případě, že neprovedou některé práce nutné k zajištění dobré úrody v příštím roce. K 7. 11. 1988 chybí v kraji nafta na zaorání chlévské mrvy na výměře 5 933 ha a k provedení zimní orby na 65 422 hektarech.

Kritizován je rovněž způsob stanovení limitu spotřeby pohonných hmot z průměru skutečné spotřeby za poslední tři roky s tím, že kdo dříve šetřil, je na tom hůře, než ten, kdo nehospodařil dobře.

Z řady míst ČSSR poukazují zemědělci kriticky na to, že doposud nejsou dořešena všechna ekonomická pravidla a rozpory související s přechodem zemědělských podniků na nové podmínky hospodaření k 1. 1. 1989. Tato okolnost ztěžuje přípravu plánu na příští rok. Například s. Švestka z Agrokomplexu Ústí nad Orlicí /Východočeský kraj/ na okresním aktivu předsedů ZO KSČ a ředitelů podniků mimo jiné uvedl, že se plánuje ve starých nákupních cenách, a nikdo si nemůže spočítat, jaký dopad budou mít ceny nové. Okresní výbor KSČ Olomouc /Severomoravský kraj/ uvádí, že jen těžko se dá předpokládat vliv nových ekonomických nástrojů na výrobní zaměření a uzavírání dodavatelsko-odběratelských vztahů podniků.

Okresní výbor KSS Trnava /Západoslovenský kraj/ upozorňuje, že z důvodu nerentabilnosti výroby nejsou doposud pro rok 1989 v okrese uzavřeny hospodářské smlouvy na nákup 3,5 milionů litrů mléka. Obdobná situace je zde při uzavírání smluv na produkci vajec. Nepříznivě to ovlivňují i odbytové obtíže. Jen v Drůbežářských závodech v Cíferu měli v měsíci říjnu na skladě cca 40 milionů kusů vajec a 700 tun vaječné melanže.

První varianty plánu roku 1989 zpracované v Jihočeském kraji signalizují, že se opět projevuje nevybilancovanost základních surovin, pomocného a obalového materiálu a plánovaných mzdových prostředků. Například u Jihočeských pivovarů je při stejném objemu výroby rozepsáno na mzdy o 3 miliony Kčs méně, což představuje pokles průměrného měsíčního výdělku o 6 procent. Propočty zde rovněž ukazují značné rozdíly mezi jednotlivými podniky při přechodu na nové podmínky hospodaření. Zatímco například v JZD Studénka je předpoklad, že podnik je schopen v nových podmínkách hospodařit, došlo by u oborového podniku Státní statek Šumava k poklesu zisku ze 147 na 16 milionů Kčs.

10. oddělení ÚV KSČ - Státním statkem je požadováno provedení nových kvalifikovanějších propočetů ze strany MZVŽ ještě před schválením nových ekonomických nástrojů. Předsednictvo OV KSČ Český Krumlov rozhodlo postoupit tento problém ÚV KSČ jako připomínku.

Územní stranické orgány ve zprávách uvádějí, že přetrvávají problémy v zásobování vnitřního trhu u známých druhů potravinářského, spotřebního a průmyslového zboží. Přes zvýšenou pozornost a přijímaná opatření příslušných stranických a státních orgánů se nadále nedaří uspokojovat spotřebitelskou poptávku u barevných televizorů, mrazniček, nábytku, automobilů, textilu, obuvi, pracích prostředků, hygienických potřeb pro ženy, toaletního papíru, zubních past, šamponů apod. Uvedené nedostatky negativně ovlivňují názorovou hladinu pracujících a ostatních občanů. Vyvolávají nervozitu a protispolečenské nálady. Komunisté ve 36 ZO KSČ v okrese Olomouc /Severomoravský kraj/ na členských schůzích vyslovovali názory, že vytváření dlouhých front před prodejny je ostudou strany a socialistické společnosti. Okresní výbor KSČ Gottwaldov /Jihomoravský kraj/ upozorňuje, že narůstá nedůvěra pracujících v politiku strany a prohlubuje se pasivita členů KSČ. Převládají názory, že pokud vláda a centrální orgány nevyřeší trvající problémy na vnitřním trhu, nezískají jejich podporu. Pracovní kolektivy Severomoravského, Východočeského a dalších krajů požadují informaci o způsobu řešení a vyvození konkrétních závěrů z nedostatečného zásobování vnitřního trhu. Část občanů nevěří ujišťování, že trh bude obohacen v předvánočním období.

Západočeský KV KSČ pozitivně hodnotí přístup některých organizací ke zvyšování dodávek zboží do tržních fondů, například Kozak Klatovy o 3 miliony Kčs, Karlovarský porcelán ve výši 10 milionů Kčs. Současně je poukazováno, že výrobci nechtějí potvrdit dříve sjednané objemy zboží a na základě poznatků obchodního domu Prior Plzeň začínají u textilu a obuvi prosazovat dražší výrobky. Rovněž z prodejen potravin v Plzni se poukazuje na snižující se počet levných druhů potravinářského zboží. Na

zasedání okresního výboru KSČ v Českých Budějovicích zazněla řada připomínek, že z prodejen obuvi zmizel levnější sortiment bot. Obchodní organizace tento stav zdůvodňují tím, že výrobci přestávají zboží v nižších cenových relacích vyrábět ve snaze zajistit si vyšší zisk a tím i podmínky pro samofinancování. Rovněž se snižují objemy dodávek, například kontrakt podniku Obuv uzavřený s výrobcem je nižší o 531 000 párů bot. Pracující prodejen obuvi v Tachově /Západočeský kraj/ kritizují špatnou kvalitu bot dovážených z ČLR. U namátkově vybraných pěti párů byla závada. Dotazují se, zda se provádí technická kontrola při dovozu, případně přímo u výrobce ČLR. Předmětem kritiky je i nedostatek nábytku a barev. Okresní výbor KSS Trnava /Západoslovenský kraj/ signalizuje, že v prodejnách textilu je nedostatek kojeneckých plenek a bude potřebné zavést regulovaný prodej na těhotenské průkazy.

Východoslovenský KV KSS a OV KSS Trnava /Západoslovenský kraj/ upozorňují, že je nadále regulován prodej cukru. V této souvislosti na poradě předsedů ZO KSS a aktivistů OV KSS v Michalovcích /Východoslovenský kraj/ zazněl názor, že i v období války ho bylo dostatek. V Košicích ve dnech 4. a 5. listopadu 1988 chyběl benzin. Podobně jako při problémech se zásobováním chlebem a pečivem /27. 10. 1988/ zazněly přitom mezi občany invektivy na adresu KSČ. Uvedenou situací se zabývaly příslušné orgány KNV i provozní závod Benzinol. Konstatovaly, že tento stav zapříčinil oborový podnik Slovnaft Bratislava nedostatečnými dodávkami. Z tohoto kraje je signalizován i nedostatek motorové nafty v souvislosti s odstávkou závodu Slovnaft Vojany. Zlepšení situace se předpokládá až po 20. listopadu 1988. K řešení budou přijata opatření. Obdobná situace se projevuje i ve Středoslovenském kraji. Například okresní výbor KSS Liptovský Mikuláš upozorňuje, že Benzinol Ružomberok dnem 8. listopadu 1988 krátí dodávky motorové nafty a benzínu pro všechny odběratele kromě ČSAD.

V pohraničních okresech některých krajů se množí připomínky se skupováním vybraných druhů potravin /kakao, káva, čoko-

ládové výrobky, Sunar apod./ a nedostatkových druhů spotřebního zboží pracujícími z PLR a turisty z NDR a SSSR. Na poradě vedoucích tajemníků OV KSS bylo upozorněno, že v okrese Lučenec se situace na hranici s MLR nezlepšuje a stále je vyváženo velké množství různého zboží, například v současné době jízdní kola.

V Praze, okresech Jablonec nad Nisou /Severočeský kraj/, Pardubice /Východočeský kraj/ byly zachyceny fámy o údajně připravovaném zdražení základních potravinářských výrobků, /máslo, cukr, chléb/ spotřebního zboží, nájemného a jízdného ČSD. Mezi horníky v Mostě /Severočeský kraj/ se hovoří o údajné měnové reformě. Ve Středoslovenském kraji v těchto souvislostech dochází ke skupování zboží.

V některých místech, například v Praze, Tachově /Západočeský kraj/ se poukazuje na skrytý nárůst cen tzv. inovací výrobků. Podle názoru občanů se v mnoha případech jedná pouze o zdražení, přičemž levnější druhy zboží v prodejnách nejsou.

Ze zpráv některých KV KSČ vyplývá, že územní orgány strany a orgány Národní fronty se zabývají postupem realizace usnesení předsednictva ÚV KSČ k aktivizaci Národní fronty a organizací v ní sdružených. Na poradě vedoucích tajemníků OV KSČ Jihomoravského kraje k tomu převažoval v diskusi poznatek, že na úrovni okresního článku jsou znatelně lepší výsledky, horší stav je v základních organizacích a v místních výborech Národní fronty. Do určité míry to odpovídá výběru a přípravě kádrů a pomoci funkcionářům základních článků. Slabá je návaznost, dělba práce, založená v plánech činnosti s tranickými orgány a ZO KSČ, Národní fronty a národních výborů, koordinace akcí ve městech a obcích i jednotné působení. Stále se hledá vhodný obsah práce stranických skupin působících v mimostranických orgánech. Na poradě bylo upozorněno, že jsou složitosti s financováním činnosti společenských a zájmových organizací. Nejsou prostředky na placení pronájmů místností organizacím pohostinství a osvětových besed, zvláště na sídlištích. Získání prostředků brání i různá

nařízení, například při sběru druhotných surovin. Na poradě bylo také požadováno, aby tajemníci krajských a okresních výborů KSČ dostávali materiály z výzkumů veřejného mínění, které provádí ústav při federálním statistickém úřadu. Doporučovalo se rovněž zhodnotit, jak vyšší orgány řídí a zajišťují výchovu kádrů v organizacích SČSP, ČSŽ, ČSTV, ČSČK.

Okresní výbor Národní fronty v Olomouci /Severomoravský kraj/ se kriticky vyjádřil k pomalé aktivizaci Národní fronty. Většina organizací sdružených v Národní frontě neobdržela od vyšších článků konkrétní náměty. Je podceňována úloha Národní fronty v místech ze strany některých národních výborů. Členové organizací sdružených v Národní frontě jsou degradováni na pouhé brigádníky a činnost těchto organizací je posuzována podle účasti na plnění volebních programů Národní fronty. Vidí v tom jednu z příčin poklesu aktivity lidí v pracovní iniciativě, zaostávání plnění investičních akcí "Z" znásobené dlouhodobým nedostatkem stavebních materiálů. Je požadováno, aby představitelé centrálních orgánů Národní fronty aktivněji a metodou pozitivního příkladu prosazovali usnesení svých sjezdů.

V současné době začínají probíhat výroční členské schůze SSM. Jejich úroveň je velmi rozdílná, například okresní výbor KSČ Frýdek-Místek /Severomoravský kraj/ uvádí, že v řadě případů jsou zprávy nekvalitní a usnesení formální. Naproti tomu v Praze a Vychočeském kraji na nich ubylo formálnosti a projevuje se větší aktivita. Nejčastějšími otázkami, které výroční členské schůze SSM řeší, je zapojení mladých lidí do tvorby a ochrany životního prostředí, do hospodářské činnosti, zájmové činnosti apod. Celoškolská organizace SSM Univerzity Palackého v Olomouci /Severomoravský kraj/ jako první v celé ČSR začala provozovat vlastní hospodářskou činnost. Jde o pomoc univerzitě při stavebních pracech ve středu města Olomouce. Získali tak již 100 000 Kčs.

Jednotlivá upozornění

Ve Středoslovenském kraji kritizují pracující snahu dodavatelských podniků nevyrábět potřebnou produkci, jež za daných podmínek nepřináší potřebný zisk. Například státní podnik Ocelové konstrukce Žilina přestal zabezpečovat elektrický rozvaděč JOP, který nahrazuje dražším typem, což je v rozporu se schváleným bytovým standardem. Obdobně Prefa Martin ukončila výrobu příkopových i melioračních tvárnic, záhonových obrubníků, stropních desek PZD 240 a stropních panelů 390 - 510 - 530.

Východoslovenský KV KSS poukazuje na to, že stavebním organizacím často chybí cement, vápno, písek, cihly, štěrk a další druhy materiálu.

Celozávodní výbor KSČ ČZM Strakonice /Jihočeský kraj/ projednal rozhodnutí federálního ministerstva hutí, strojírenství a energetiky k výrobnímu programu podniku. Přitom bylo podrobena kritice, že ministerstvo nepodniká konkrétní opatření k rychlejšímu řešení. Jsou obavy, zda v souvislosti se změnami ve vládě budou dřívější přísliby realizovány. Zruší-li se výroba motocyklů, může dojít k tomu, že výhledový program uvolněné pracovníky neumožní využít. V pracovním kolektivu se vyskytl názor, že zakládáním smíšených podniků se zahraničními s nadpoloviční kapitálovou účastí, bude podstatně omezena možnost čl. státu na řízení, uplatňování vedoucí úlohy strany a práva stranické kontroly. Zisk nebude možno použít ve prospěch našich pracujících. Přijaté opatření je hodnoceno jako útok proti základním principům socialismu. Je vznesen také požadavek rozvinout na toto téma celonárodní diskusi. V tomtéž místě byla vznesena kritika na reportáž vysílanou v Čs. rozhlase 12. 9. 1988 po 16.00 hodině, kdy se reportérka snažila vyvolat atmosféru v tom smyslu, že zákon o svobodě u nás zastaral a pokládala dotazy, zda se lidé necítí některými pasážemi omezováni. Připomíná to rok 1968.

Jihočeský KV KSČ upozorňuje, že v kraji není dosud dořešena struktura Zemědělského zásobování a nákupu a Masného průmyslu. Tento stav se nepříznivě odráží v názorové hladině pracovních kolektivů.

MěV KSČ Praha v informaci uvádí, že ve srovnání se situací zhruba před rokem, kdy převažovala naprosto jednoznačná podpora kursu sovětského vedení se v současné době již v názorové hladině objevuje směr, který politiku současného sovětského vedení hodnotí rozporně a často i kriticky. Připomínky se týkají širokého spektra problémů, například kritiky Stalina a používání termínů "stalinismus", uvolnění činnosti paralelních politických skupin, tzv. občanských iniciativ, národnostních problémů a třenic v jednotlivých sovětských republikách apod. Určitá část komunistů i veřejnosti nerozumí podstatě prováděné přestavby politického systému v SSSR. Většina komunistů požaduje širší objasňování sovětské přestavby v našich sdělovacích prostředcích, v útvarech stranického vzdělávání a to za pomoci samotných sovětských lektorů. V této souvislosti se kriticky poukazuje na to, že 10. zasedání ÚV KSČ několikrát zdůraznilo význam závěrů 19. všesvazové konference KSSS pro naši stranu, ale zatím nebylo konkrétně řečeno v jakých oblastech a jak budou u nás tyto závěry využity a realizovány. Stále více komunistů i bezpartijních se znepokojením sleduje zprávy o problémech nebo krizových jevech v řadě socialistických zemí - PLR, MLR, RSR, SFRJ, VSR atd. V této souvislosti se požadují informace.

V okrese Olomouc /Severomoravský kraj/ je reagence na přednesený projev s. G. Husáka na slavnostním zasedání ÚV KSČ, ÚV NF a vlády ČSSR rozdílná. V osobních rozhovorech mezi komunisty v Uničovských strojárnách, Sigmě Lutín, Univerzity Palackého, často i mezi důchodci - starými komunisty a předsedy ZO KSČ na vesnicích bylo zaznamenáno, že není dobře přijímáno obecné vyjádření, že "v budování socialismu jsme se dopustili řady omylů a nedostatků". "Veřejnost chce vědět, kdo je zavinil a domnívá se, že jde o konkrétní osoby z centra". Roste četnost kritických vyjádření k osobě s. G. Husáka, neboť "za jeho 20letý výkon špičkových funkcí narostla kritizovaná byrokracie, korupce a stagnace národního hospodářství".

Doporučení, na které otázky z informace o politické situaci v krajích k 9.11.1988 je třeba reagovat, nebo je hlouběji objasnit v masových sdělovacích prostředcích

..... některé orgány a organizace signalizují, že mezi širokou veřejností se šíří názory, že s. Štrougal, Vajnar, Chňoupek a Himlová jsou údajně nelegálně mimo území ČSSR. Je požadováno objasnění těchto otázek...

..... je kritizován způsob stanovení limitu spotřeby pohonných hmot /pro zemědělské podniky/ z průměru skutečné spotřeby za poslední tři roky s tím, že kdo dříve šetřil je na tom hůře, než ten, kdo nehospodařil dobře...

/Zemědělské noviny, Rudé právo/

..... pracovní kolektivy Severomoravského, Východočeského a dalších krajů požadují informaci o způsobu řešení a vyvození konkrétních závěrů z nedostatečného zásobování vnitřního trhu...

/průběžně ve všech MSP, včetně vystoupení odpovědných ministrů v ČST/

..... stále více komunistů i bezpartijních se znepokojením sleduje zprávy o problémech, nebo krizových jevech v řadě socialistických zemí - PLR, MLR, RSR, SFRJ, VSR atd...

..... určitá část komunistů i veřejnosti nerozumí podstatě prováděné přestavby politického systému v SSSR. Většina komunistů požaduje širší objasňování sovětské přestavby a glasnosti v našich sdělovacích prostředcích...

..... kriticky se poukazuje na to, že 10. zasedání ÚV KSČ několikrát zdůraznilo význam závěrů 19. všesvazové konference KSSS pro naši stranu, ale zatím nebylo konkrétně řečeno, v jakých oblastech a jak budou u nás tyto závěry využity a realizovány...

/průběžně v MSP a v Životě strany/